

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL·LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxíu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

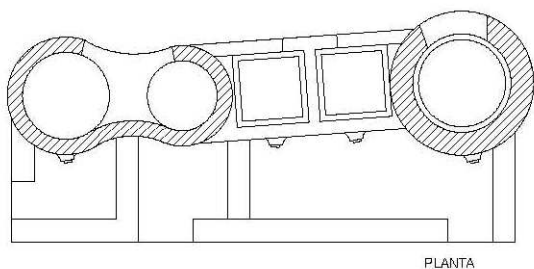
Les tines de Campserver

Les tines són construccions de pedra lligades directament a l'explotació de la vinya, molt esteses a casa nostra. Solen ser aixecades sobre un marge natural o desnivell artificial, de base quadrada o circular, i formades per unes gruixudes parets de pedra i calç que volten el dipòsit central. Aquest dipòsit està habitualment folrat per cairons ceràmics cuits a altes temperatures de manera que la paret esdevé gairebé esmaltada. Per sobre el dipòsit s'hi aixeca habitualment una construcció molt senzilla coberta amb bigues de fusta i teula, que s'utilitzava per protegir el capçat de la tina, i era on s'hi feia la pròpia premsada del raïm. També habitualment les tines tenen a la part més alta del dipòsit un ressalt o bancada, que és el lloc on

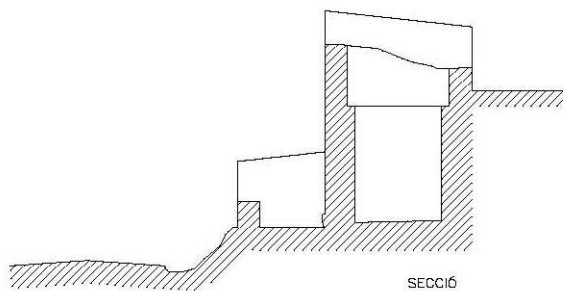
s'hi recolzava l'entramat de fusta utilitzat per al xafat del raïm. És justament en aquesta construcció coberta afegida on encara s'hi poden veure a vegades les premses manuals que s'empraven per acabar d'esprèmer el most de la rapa.

I a la part més baixa de la tina habitualment encara s'hi pot reconèixer la boixa, o forat habitualment fet dins una pedra de grans dimensions, el qual s'utilitzava per recollir-ne el most que posteriorment seria transportat amb portadores o bots fins a les bótes.

Les tines de Campserver són unes construccions afegides a la masia, formant un conjunt de cinc edificacions que tot seguit es descriuen. Són construccions la majoria de vegades exemptes a l'edifici principal situat prop de la riera de Fals.

PLANTA

SECCIÓ

Camí

LES TINES DE CAMPSERVER
E 1/200

La primera tina que hi trobem està adjunta a la cara est de la casa, té forma interior circular de 2,50 m de diàmetre i 3,20 m d'alçada, amb una capacitat estimada de 16 m³.

La segona és una gran tina separada, que es troba a l'est de la casa, també circular a l'interior de 4,00 m de diàmetre i 4,00 m d'alçada, amb una capacitat estimada de 50 m³ i amb un coberta superior per guardar-hi la premsa.

El tercer conjunt són dues tines "bessones" al costat del camí a Sant Joan de Vilatorrada, les dues de forma interior circular de 2,30 m i 2,70 m de diàmetre i 3,20 m d'alçada, i amb capacitats aproximades de 16 m³ cada una d'elles. El conjunt el complementa una mena de barraca de vinya a la part baixa amb volta de canó i amb un dipòsit (tinell) de forma gairebé rectangular de 1,50 m per 1,00 m en planta i per 1,40 m d'alçada, i on es pot trobar un cairó de fang amb la inscripció "Joan Espinal 1887". Per sobre les tines hi ha encara restes d'unes antigues construccions cobertes.

La quarta és una tina situada a l'altra banda de la riera, just al mig d'uns camps de conreu, i que de ben segur s'utilitzà com a magatzem intermedi per no haver de transportar el raïm tot de cop en el moment de la verema, elaborant el most directament a la vinya, guardant-lo i fent el transport a conveniència.

El cinquè conjunt, potser el més interessant, està al sud de l'edifici principal, al costat d'un camí. Està format per cinc tines en línia, dues de rodones, dues de quadrades i una altra de rodona.

Referint-nos a aquest darrer conjunt, i tal com es mostra en els esquemes adjunts en planta i secció, es tracta de construccions que aprofiten el desnivell del terreny per fer l'entrada a la part alta, mentre que la part de la boixa és la que queda a prop del camí. Aquestes tines estaven totalment cobertes amb teulades lleugeres de les quals avui sols se'n conserven les restes de les seves parets. A l'entorn de la part baixa també hi havia construccions afegides que devien guardar les eines de la vinya, i de les quals sols se'n conserven els fonaments.

Les dimensions d'aquest conjunt són: dues tines de diàmetre de 2,30 m, i una de diàmetre 1,85 m, mentre que les quadrades totes dues són de 1,60x1,60 m. Pel que fa a les alçades, aproximadament totes tenen una alçada de 3,20 m. Val a dir que sempre que es donen mesures d'alçades es refereix a l'alçada de cairons esmaltats, és a dir des de la bancada superior on s'hi col·locaven els llistons fins al nivell de la boixa. La capacitat total d'aquest conjunt és aproximadament de 51 m³.

Tina situada prop de la casa

Els paraments exteriors d'aquestes tines són de forma quadrada o rectangular, de pedra de margera de mides variades. Probablement no tenien cap tipus d'arrebossat exterior; amb les teulades de bigues de fusta i teula (per les restes de ceràmica que encara s'hi troben). En canvi el que millor es conserva en la majoria de casos és el parament de la pròpia tina, sempre cairons de ceràmica cuits i esmaltats d'una duresa excepcional. D'aquests es conserven en molt bon estat els de les tines quadrades.

És a dir, que el conjunt de volum de líquid que podien emmagatzemar totes les tines descrites estaria al voltant dels 170.000 litres de vi, volum que dona indicació de la gran quantitat de terra que havien de tenir-hi adscrita i de la producció anual associada.

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les Escoles s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368194
Fax.: 938368147

COL·LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxiu Comarcal de Manresa

Setembre de 2007, número 40

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.